

8. ljetni seminar za geografe
Zagreb, 28. kolovoza 2015.

Kurikulum geografije u stranim zemljama

Vesna Milić, dipl. geograf
viša savjetnica u AZOO-u

I. Neka obilježja kurikuluma geografije

- Australije
- Češke
- Estonije
- Novog Zelanda
- Švedske

Kakav je položaj Geografije u obrazovnom sustavu?

Godine školovanja

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Australija

Češka

Estonija

Novi Zeland

Švedska

U kojem je odgojno-obrazovnom području smještena Geografija?

Godine školovanja 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Australija

Češka

Estonija

Novi Zeland

Švedska

društveno

prirodoslovno i društveno

prirodoslovno

Kako je organiziran sadržaj predmetnog kurikuluma?

Australija

OŠ

1. Uvod
2. Ciljevi
3. Struktura sadržaja
 - Geografsko znanje i razumijevanje
 - Geografsko istraživanje i vještine
4. Koncepti za razvoj geografskog razumijevanja
5. Geografija kroz F10
6. Različitost učenika
7. Opće mogućnosti
8. Kroskurikularne mogućnosti
9. Implikacije na poučavanje, procjenu i izvješćivanje
10. Rječnik

SŠ

Četiri osnovna dijela:

1. Prirodni i ekološki rizici
2. Održiv prostor
3. Transformacija pokrova
4. Globalne transformacije
 - Opis
 - Ishodi učenja
 - Opis sadržaja (geografsko istraživanje i vještine, geografsko znanje i razumijevanje)

Kako je organiziran sadržaj predmetnog kurikuluma?

Češka

1. Obrazovni sadržaj
2. Ključni koncepti
3. Očekivani ishodi
4. Predmetni sadržaj

Estonija

1. Opći principi
2. Sadržaj učenja i obrazovanja
(cilj učenja Geografije)
3. Opis učenja/Opis predmeta
4. Ishodi učenja/Ishodi učenja i sadržaj učenja
5. Aktivnosti učenja
6. Fizičko okruženje za učenje
7. Vrednovanje

Kako je organiziran sadržaj predmetnog kurikuluma?

Novi Zeland

1. Uvodna promišljanja
2. Ključni koncepti
3. Pedagogija
4. Očekivani ciljevi
 - Razina 6
 - Razina 7
 - Razina 8
5. Povezanost
6. Planiranje programa učenja
7. Vještine i koncepti
8. Izvori

Švedska

1. Cilj poučavanja
2. Ključni sadržaj poučavanja
3. Prihvatljivo znanje na kraju pojedine razine za pojedinu ocjenu (E, D, C, B, A)

Sadržaj kurikuluma

- Opsežniji (Australija, Novi Zeland)
- Sažetiji (Češka, Švedska)

Kako je organiziran geografski sadržaj?

- Australija – koncepti
- Češka – ?
- Estonija – *koncepti*
- Novi Zeland – ključni koncepti ili “velike ideje”
- Švedska – glavni koncepti

Australija

1. od osnova do druge godine školovanja

-**Mjesto**

-**Prostor**

-**Okoliš**

(osobno i lokalno)

2. u 2. godini

- **Međusobna povezanost**

(Australija i svijet)

3. Od 3.-6. godine postojećim konceptima dodaje se

Održivost

Promjena

(nacionalni prostor, prostor regije i svijeta)

4. Od 7.-10. godine nastavlja se razvoj razumijevanja konceptata prethodne razine i primjene njihovog razumijevanja u širokom rasponu prostora (od lokalnog do globalnog) i lokacija.

5. Srednja škola

Četiri dijela:

- Prirodni i ekološki rizici
- Održiv prostor
- Transformacija pokrova
- Globalne transformacije

Češka

OŠ

1. Geografske informacije, izvori podataka, kartografija i topografija
2. Prirodna slika Zemlje
3. Regije svijeta
4. Društveni i gospodarski okoliš
5. Prirodni okoliš
6. Češka Republika
7. Geografski terenski rad, praksa i primjena

SŠ

1. Prirodni okoliš
2. Društveni okoliš
3. Okoliš
4. Regije
5. Geografske informacije i terenska ekskurzija

Estonija

OŠ

1. Karta
2. Geologija
3. Reljefni oblici
4. Stanovništvo
5. Klima
6. Vode
7. Geografske zone
8. Geografski smještaj, reljefni oblici i geologija Europe i Estonije
9. Klima Europe i Estonije
10. Vode Europe i Estonije
11. i 12. Stanovništvo Europe i Estonije
13. Gospodarstvo Europe i Estonije
14. Poljoprivreda i prehrambena industrija Europe i Estonije
15. Uslužne djelatnosti Europe i Estonije

SŠ (obvezno)

1. Stanovništvo i gospodarstvo
 - Povijest i geografske metode
 - Stanovništvo
 - Naselja
 - Promjene u globalnoj ekonomiji
 - Razvoj društva i globalizacija
2. Zemljini sustavi
 - Tektonika ploča
 - Atmosfera
 - Hidrosfera
 - Biosfera
3. Prirodni izvori i upravljanje njima
 - Poljoprivreda i prehrambena industrija
 - Voda i problem s vodom
 - Šume u svijetu
 - Energija i problem okoliša

Novi Zeland

Ključni koncepti ili “velike ideje”:

1. Okoliš (npr. prirodni)
2. Perspektive
3. Procesi
4. Obrasci
5. Interakcija
6. Promjena
7. Održivost

- Dodatni: koji trebaju biti povezani s lokalnom sredinom ili okolnostima vezanim uz učenike i omogućiti razvoj dodatnih koncepata kao što su smještaj, udaljenost i regija
- Drugi koncepti mogu se odnositi na posebne kontekste npr. ekstremni prirodni događaji...

Švedska

OŠ

Glavni koncepti:

1. Životni okoliši
2. Geografija, njene metode, koncepti i način rada
3. Okoliš, ljudi i sadržaji koji se odnose na održivost

Kako je organiziran geografski sadržaj?

- Geografski sadržaj organiziran u koncepte
- Broj koncepata u OŠ: od 6 u Australiji do 15 u Estoniji
- Koncepti su specifični (Češka i Estonija) ili kompleksni (Australija, Novi Zeland)
- Koncepti su kategorizirani – ključni, dodatni, drugi (Novi Zeland)
- Geografski sadržaj – podijeljen na znanje i razumijevanje; geografske vještine

Kako su koncepti organizirani u okviru obveznog školovanja?

1. Koncepti su slični u OŠ i SŠ (Češka)

Geografske informacije; Regije (svijeta);

Društveni (i gospodarski) okoliš; Prirodni okoliš;

Geografski terenski rad, (praksa i primjena)/terenska ekskurzija

2. Koncepti su isti u cijeloj vertikali, ali se **produbljuje** njihovo poučavanje

Okoliš

- Značaj okoliša u životu ljudi i važnost međuovisnosti između ljudi i okoliša te kako i zašto se prostor treba čuvati (najniža razina)
- Značaj okoliša u životu ljudi i važnost međuovisnosti između ljudi i okoliša te kako i zašto se prostor treba čuvati, **funkcija i važnost okoliša; kvaliteta okoliša; signifikantni izazovi okoliša; pristupi upravljanju okolišom** (najviša razina)

3. Koncepti se pojavljuju postupno

Australija:

1. od osnova do druge godine školovanja

- **Mjesto**
- **Prostor**
- **Okoliš**

2. u drugoj godini školovanja

- **Međusobna povezanost**

3. Od 3.-6. godine školovanja

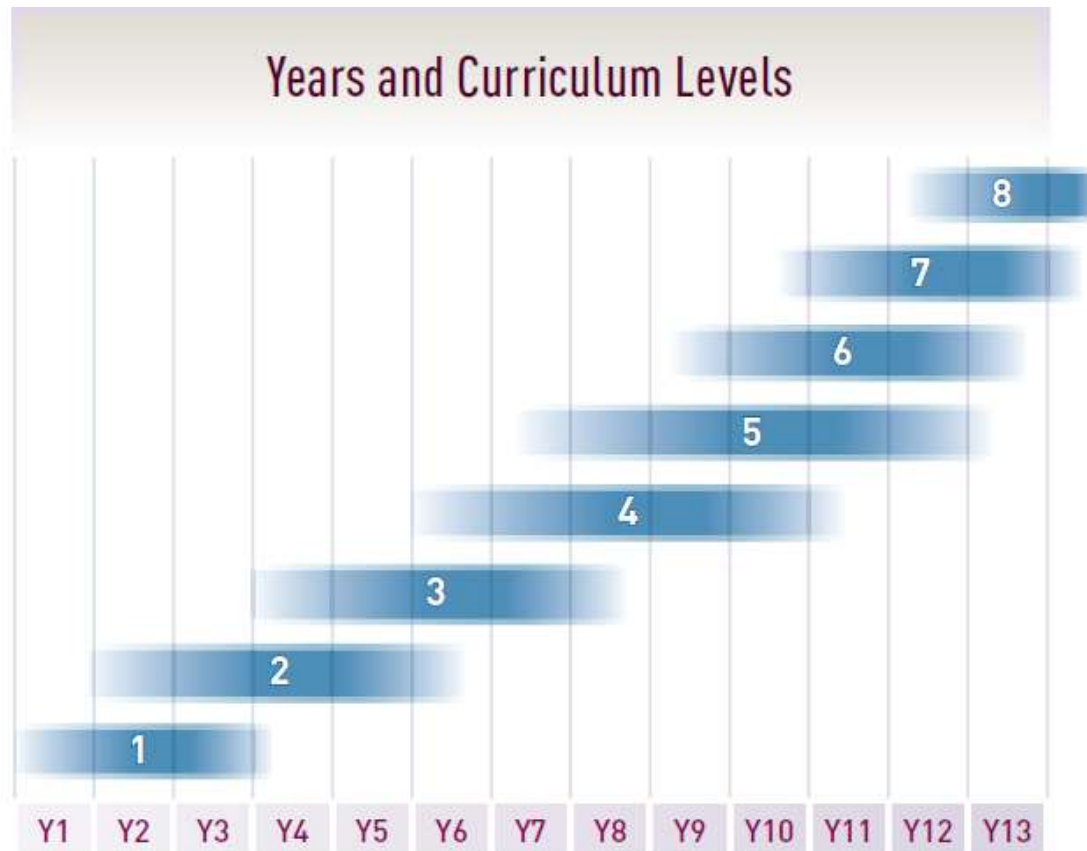
- **Održivost**
- **Promjena**

Kako su koncepti organizirani u okviru obveznog školovanja u pet analiziranih kurikuluma?

- Svaka država odabrala neki svoj pristup.

II. Neka zanimljiva (dobra) rješenja

1. Očekivanja od učenika u odnosu na kurikulumske razine i godine školovanja (Novi Zeland)

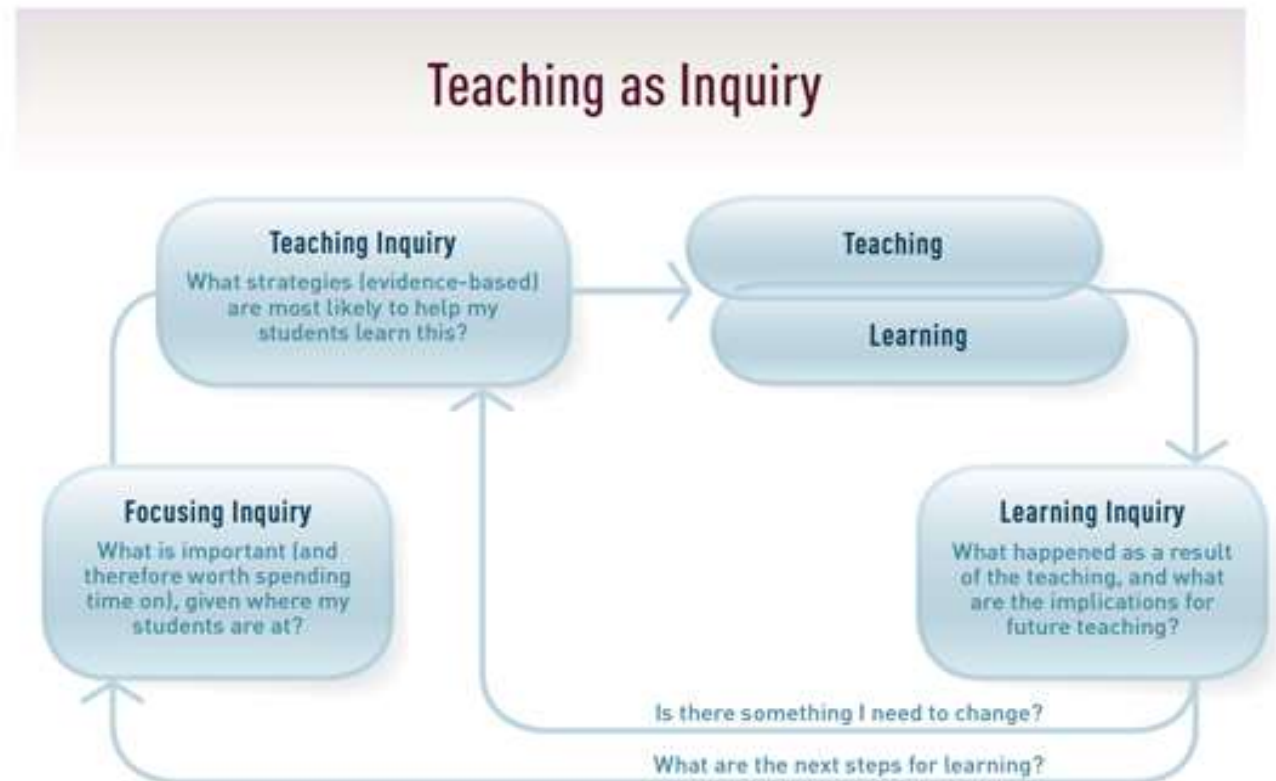
2. Indikatori znanja za pojedinu ocjenu na kraju određene razine školovanja (Švedska)

- Knowledge requirements for acceptable knowledge at the end of year 3
- **Knowledge requirements for acceptable knowledge at the end of year 6**
- Knowledge requirements for acceptable knowledge at the end of year 9

Grade E	Grade D	Grade C	Grade B	Grade A
Pupils have a basic knowledge of nature and the cultural landscape, and show this by applying simple and to some extent informed reasoning about processes that shape and change the surface of the Earth, as well as the consequences on people and nature. In their reasoning, pupils describe simple relationships between nature and the cultural landscape, natural resources and the distribution of population. Pupils can also use geographical concepts in a basically functional way. Pupils can study the surround...	Grade D means that the knowledge requirements for grade E and most of C are satisfied.	Pupils have good knowledge of nature and the cultural landscape, and show this by applying developed and relatively well informed reasoning about processes that form and change the surface of the Earth, as well as the consequences on people and nature. In their reasoning, pupils describe relatively complex relationships between nature and the cultural landscape, natural resources and the distribution of population. Pupils can also use geographical concepts in a relatively well functioning way. Pupils can study the surrounding world and use maps and other...	Grade B means that the knowledge requirements for grade C and most of A are satisfied.	Pupils have very good knowledge of nature and the cultural landscape and show this by applying well developed and well informed reasoning about processes that shape and change the surface of the Earth, as well as the consequences on people and nature. In their reasoning, pupils describe complex relationships nature and the cultural landscape, natural resources and the distribution of population. Pupils can also use geographical concepts in a well way. Pupils can study the surrounding world and use maps and other geographical sources, methods and techniques in a well functioning...

3. Kurikulum daje temeljne informacije o “učinkovitoj pedagogiji” i opisuje ponašanja učitelja u cilju promoviranja učenja učenika (Novi Zeland)

- a. Poučavanje kao istraživanje
- b. Učinkovita pedagogija u društvenim znanostima
- c. Kreirati podupiruće okruženja za učenje
- d. Kreirati inkluzivno okruženja za učenje
- e. Koristiti istraživači pristup u geografiji
- f. Istraživati vrijednosti i perspektive kroz istraživanja
- g. Razvijati ključne kompetencije
- h. Vrednovanje u geografiji

b. Učinkovita pedagogija u društvenim znanostima identificirala je četiri uzročna mehanizma koja pridonose povećanju ishoda učenja. To su:

- **Povezanost** – učini povezanost s učenikovim životom; Koristi učenikova iskustva i znanje kao priliku za usporebu.
- **Usklađenost** – uskladi iskustva s važnim ishodima; Uskladi iskustva učenja s razvojem razumijevanja koncepta; Učitelj osigurava brojne mogućnosti za razvoj razumijevanja npr. okoliša, prvo kroz interpretaciju karata i snimki iz zraka, a potom kroz terenski rad.
- **Zajednica** – gradi održivu zajednicu i zajednicu koja uči; Učitelj i učenici surađuju na stvaranju okruženja za učenje u kojem učenici mogu dijeliti ideje i donositi odluke o svom vlastitom učenju. Npr. učitelj osigurava okvir u kojem su učenici u mogućnosti donijeti odluku o odabranom kontekstu za učenje u namjeri razvijanja njegova razumijevanja. To daje učenicima mogućnosti za preuzimanje odgovornosti nad svojim učenjem.
- **Interes** – kreiraj iskustva koja interesiraju učenike; Učitelj u poučavanju planira aktivnosti koje uključuju učenike. Učitelj koristi iskustva iz stvarnog života koja se mogu odnositi na učenike i koja im daju bolje razumijevanje neke teme.

4. Isticanje geografskih vještina

Novi Zeland:

- Vještine interpretiranja geografskih izvora
- Vještine stvaranja geografskih izvora
- Vještine komuniciranja
- Socijalne vještine
- Vještine terenskog rada

Australija:

- Vještine promatranja, postavljanja pitanja i planiranja
- Vještine prikupljanja, obrade, vrednovanja i predstavljanja
- Vještine interpretiranja, analiziranja i zaključivanja
- Vještine komuniciranja
- *Vještine reflektiranja i odgovaranja*

5. Isticanje terenskog rada i ekskurzija (Češka)

Geografski terenski rad, praksa i primjena (OŠ)

Očekivani ishodi:

- Ovladati temeljnom praktičnom topografijom i orijentacijom na terenu
- Primijeniti praktičan pristup na terenu za orijentaciju, odabir i procjenu prostora
- Poštivati osnovna sigurnosna pravila boravka u prirodi

Geografske informacije i terenska ekskurzija (SŠ)

Očekivani ishodi:

- Koristiti prikladne kartografske proizvode i druge geografske izvore podataka i informacija u printanom kao i u digitalnom obliku u rješavanju geografskih problema
- Biti sposoban orijentirati se u prostoru uz pomoć karte
- Koristiti odabranu geografsku, topografsku i kartografsku terminologiju s razumijevanjem
- Kreirati i koristiti vlastite mentalne sheme, mentalne mape u vlastitoj orijentaciji u zadanom području
- Čitati, interpretirati i crtati jednostavne dijagrame i tablice, analizirati i interpretirati brojčane geografske podatke

6. Isticanje važnosti istraživanja vrijednosti i perspektiva

(Novi Zeland)

- Istraživanje vrijednosti i perspektiva je ključni aspekt u primjeni pristupa društvenih istraživanja u geografiju.
- U geografiji koristimo opažanja, gledišta, vrijednosti i perspektive za izdvajanje načina na koji ljudi i grupe “vide” svijet.

Gledišta i percepcija

- Način na koji ljudi gledaju i interpretiraju okoliš ili što misle o geografskim temama posljedica je njihove pozadine, iskustava ili uključenost u okoliš ili teme. Percepcija i gledišta se mogu i često se promijene s vremenom.

Vrijednosti

- Vrijednosti se bitno odnose na vjerovanja o tome što je važno i poželjno u odnosu na okoliš ili geografske teme. Razumijevanje vrijednosti može pomoći objasniti zašto ljudi imaju određenu percepciju ili drže određeno gledište. Ima različitih vrsta vrijednosti: moral, društvene, kulturne, estetske i vrijednosti okoliša.

Perspektive

- Perspektive su pravci mišljenja, teorija i svjetonazora koji oblikuju ljudske vrijednosti. Razumijevanje različitih perspektiva daje učenicima snagu da kritiziraju i propitaju te naslijeđene načine razumijevanja svijeta.
Znanstvena perspektiva, društvena perspektiva...

7. Rječnik

- Rječnik geografskih koncepata u jeziku Maora (Novi Zeland)
- Rječnik geografskih pojmova (Australija)
- Rječnik koji se odnosi na standarde postihnuća (npr. usporediti, kritički analizirati, vrednovati...) - Australija

- **Novi Zeland**

<http://nzcurriculum.tki.org.nz/The-New-Zealand-Curriculum>

<http://seniorsecondary.tki.org.nz/Social-sciences/Geography>

- **Australija**

<http://www.australiancurriculum.edu.au/humanities-and-social-sciences/geography/curriculum/f-10?layout=1>

<http://www.australiancurriculum.edu.au/seniorsecondary/humanities-and-social-sciences/geography/curriculum/seniorsecondary#page=1>

- **Češka**

<http://www.msmt.cz/areas-of-work/basic-education-1>

- **Estonija**

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/524092014009/consolide>

- **Švedska**

http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2687

Hvala na pozornosti!

